

NADNIEMIEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-0-0
Administracja - 10-11-4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 109 Rok II
GRODNO
wtorek 21 kwietnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m załaskiem 20 gr. Drobno za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

W sprawie odczytu w Łunnie

W naszym piśmie ukazały się trzy artykuły w sprawie odczytu w Łunnie.

W związku z tą sprawą otrzymaliśmy w swoim czasie od p. Inspektora szkolnego pismo następującej treści:

„W związku z artykułem „Historja jednego odczytu”, zamieszczonym w Nr. 64, z czwartku 5-go marca 1925 r. pozwałam sobie przelać w załączeniu okólnik Ministerstwa WK. i OP. w sprawie udzielenia sal szkolnych na cele kulturalno-owsiatowe, zamieszczony w Nr. 12 „Dziennika Urzędowego Ministerstwa WK. i OP.” z dnia 1-go lipca 1923 r. Przy tej sposobności stwierdzam, że do Inspektoratu Szkolnego nie wpłynął dotychczas od żadnej instytucji społecznej wniosek o udzielenie sali szkolnej w Łunnie na cykl wykładów p. t. „Wychowanie dziecka”.

O ile wniosek taki wpłynę, sala szkolna będzie oddana do dyspozycji odnośnej instytucji przy uwzględnieniu przepisów, zawartych w rozdziale III, ustępie 2 wyżej wspomnianego okólnika”.

Inspektor Szkolny
(—) Szulc.

Wspomniany artykuł brzmi:
100.

OKÓLNİK

„Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie udzielenia sal szkolnych na cele oświatowo kulturalne.

W związku z okólnikiem z dnia 13 lutego 1922 r. L. 322/22 O. P. w sprawie udzielenia lokali szkolnych w szkołach państwowych, lub publicznych dla prac oświaty państwowej (Dz. U. Min. W. K. i O. P. z dnia 16 kwietnia 1922 r. Nr. 1382 poz. 129), postanawiam w sprawie udzielenia sal szkolnych na inne cele oświatowe, co następuje:

I. Na cele, nie mające charakteru ściśle kulturalno-owsiatowego a więc na zabawy towarzyskie, przedstawienia, zebrania polityczne, lokali szkolnych nie można bezwarunkowo udzielać.

nie podlegają temu zakazowi także zabawy, uroczystości i przedstawienia, które są uzasadnione przez samą szkołę w celach wychowaw-

czych dla dziatwy szkolnej; dziatwa może, oczywiście, przybyć na nie w towarzystwie rodziców, opiekunów, lub krewnych.

II. Na cele kulturalno-owsiatowe, jak odczyty i wykłady, wystawy i kursy oświatowe, urządzone staraniem instytucji oświatowych, można udzielać sal szkolnych wtedy, gdy zapewnione jest bezpieczeństwo publiczne, niestwarzanie sal i urządzeń szkolnych, jako też gdy charakter zgromadzenia, względnie treści zamierzonego odczytu, wykładu i t. d. wyklucza jakiegokolwiek cele polityczne.

III. Ogólnego pozwolenia na użycie sal szkolnych w wypadkach wymienionych w ustępie II, udziela co do szkół powszechnych danego powiatu Inspektor Szkolny, co do szkół średnich — Kuratorjum. W szkołach zawodowych udziela pozwolenia na jednorazowe użycie lokalu szkolnego Dyrektor, wzgl. Kierownik szkoły i zawiadania o tem są bezpośrednio władze. Pozwolenia na kilkakrotnie, lub perjodyczne udzielenie lokalu szkolnego na wyżej wymienione cele udziela Kuratorjum, wzgl. Ministerstwo w wypadkach, gdy szkoła zawodowa wyjęta jest z kompetencji Kuratorjum i podlega Ministerstwu, jako władzy II instancji. O udzieleniu pozwolenia w szkołach powszechnych jest obowiązany Inspektor szkolny zawiadomić zawsze Kuratorjum. W wypadkach wątpliwych należy się zwrócić przed udzieleniem pozwolenia do Kuratorjum, które ostatecznie rozstrzyga.

Wobec tego mają instytucje oświatowe, starając się o uzyskanie sal szkolnych w powiecie, o ile chodzi o szkoły powszechne, lub okręgu szkolnym, o ile dotyczy sal szkolnych w szkołach średnich, zwracać się do Inspektora szkolnego, względnie Kuratorjum, przyczem muszą się wykazać zezwoleniem Władz administracyjnych, stwierdzającym, że wszystkie przepisy, wymienione w takich wypadkach, zostały wypełnione. W ogólnym zezwoleniu, udzielonem przez Inspektora, względnie Kuratorjum, należy zaznaczyć, że nie oznacza ono, iż sala szkolna musi zawsze i bezwarunkowo być oddana do użytku, o tem bowiem, czy można będzie to w danej szkole uczynić, zadecyduje Kierownik, względnie Dyrektor szkoły, jako odpowiedzial-

ny za stan i porządek w budynku szkolnym i jako jedyny, który może rozstrzgnąć, czy w danej chwili sala szkolna może być na inny cel, a nie szkolny, oddana.

O jednorazowe uzyskanie sal szkolnych w szkołach zawodowych mają się zwracać instytucje oświatowe do Dyrektora szkoły, do Kuratorjum zaś, względnie Ministerstwa — o kilkakrotnie, lub perjodyczne uzyskanie sal szkolnych.

IV. Kierownik szkoły powszechnej, względnie Dyrektor szkoły średniej, po wykazaniu się przez przedstawiciela instytucji oświatowej ogólnem pozwoleniem Inspektora Szkolnego, względnie Kuratorjum, udziela ewentualnie sali pod warunkiem, że będzie ona po użyciu d-prowadzona do całkowitego porządku staraniem instytucji oświatowej, która prosiła o udzielenie sali. W razie odmowy Kierownika, lub Dyrektora, może instytucja oświatowa odwołać się do Inspektora szkolnego, względnie do Kuratorjum.

Opłat za użycie lokalu szkolnego nie można pobierać z wyjątkiem zwrotu kosztów za światło, opłat i usługę.

Przy udzielaniu zezwolenia należy zawsze mieć na uwadze, żeby normalny tok nauki szkolnej nie poniósł przez to szkody.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1923 r. (L. 1240/23 S.).

Kierownik
Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikulowski-Pomorski.

Jak widać z wyr.żnego brzmienia powyższego okólnika, sale szkolne każdorazowo bywają udzielane na wszelkiego rodzaju odczyty i wykłady, a jednak p. Dr. Koronkiewicz na swoje wykłady o higienie szkolnej sali nie uzyskał, pomimo że miał pozwolenie od p. Starosty na ich urządzenie.

Zgadza się w zupełności, że najbardziej winnym w tym wypadku jest sam prelegent, bowiem powinien był wiedzieć o istniejących przepisach i starać się o zezwolenie na wykłady, otrzymać takowe również i z Inspektoratu Szkolnego nie tylko ze Starostwa, wydającego zezwolenie na treści wykładów, nie zaś na lokal, którego gospodarzem jak w tym wypadku jest Inspektorat Szkolny, a który to bezwzględnie nie odmówił by sali na podobne wykłady gdyby się o to zwrócono.

Mówiąc jednak o winie prelegenta,

nie możemy oprzeć się wrażeniu, że współwinną jest również i p. Szurowska, która wiedząc niezaprzeczenie o projektujących się w lokalu szkolnym odczytach, nie uprzedziła prelegenta o tem, że bez pozwolenia p. Inspektora na odczyt zezwolić nie może, a dopiero w dzień odczytu, bezpośrednio przed jego rozpoczęciem, wypowiedziała swoje veto, stawiając t-m osobę prelegenta w smiesznej sytuacji, oraz w dwuznacznym świetle t. zw. „nasze porządku” i „naszą gospodarke” wobec szerokiej mas nie znających istoty sprawy, a wyciągających z gołych faktów nader niepoehlebne o całej tej sprawie przeświadczenia.

Oczywista rzecz, — gdyby stosunki towarzyskie między prelegentem a Kierowniczką szkoły były poprawne, to nie podobnego nie mogło by mieć miejsca.

Czy jednak w wypadku, gdzie chodzi o dobro i powagę sprawy nie należałoby osobiste porachunki odłożyć ad acta?

To zapytanie skierowujemy zarówno do stron obu, które w danym wypadku, jednakową do pewnego stopnia odpowiedzialność ponoszą, sądząc bowiem z charakteru listów, wymienionych pomiędzy p. Szurowską — Dr. Koronkiewiczem, stosunki te są tak dalece napięte, że ten ostatni uzbrojony w zezwolenie Starostwa, uznał za możliwe zignorować autorytet p. Kierowniczkę, a pośrednio nawet i samego Inspektoratu Szkolnego.

Na powyższe, jakkolwiek sformułowane zostało w formie pytania nie może być odpowiedzi, żadne bowiem obustronne wyjaśnienia, ani rzucania wzajemnych oskarżeń nie zmieniają istoty faktu, ani moralnej szkody, jaka dzięki temu się stała.

Nie przesadzając wartości odczytów, jakie miały być wygłoszone przez Dr. Koronkiewicza, stwierdzamy jedynie fakt wielkiej krzywdy, jaką poniosła w tym wypadku sama idea urządzania odczytów na prowincji, gdzie ze względu na brak chętnych i odpowiednio przygotowanych jednostek, akcja ta jest absolutnie nie rozwinięta, dzięki czemu tereny te stanowią w danym wypadku iscie dziewicze nie ruszane pługiem odłogi.

**Składajcie ofiary
na L. O. P. P.**

Czy jesteś już członkiem
cywilnego klubu sportowego?

„CRESOVIA”

KRONIKA

Odroczenie zebrania

Zapowiedziane a niedzielę dn. 19 b. m. Walne Zebranie Członków Oddziału Grodzieńskiego L. O. P. P. nie odbyło się z powodu przybycia tylko paru osób. Ponieważ do prawomocności zebrania potrzebna jest połowa członków, których ogólna liczba wynosi 400, to też z powodu tego zostało ono odroczone i ma się odbyć za 3 tygodnie, bez względu już na ilość przybyłych członków.

Loterja fantowa

Termin ciągnięcia loterji fantowej przesunęty na dzień 15 czerwca nieodwołalnie.

Fanty pierwszorzędnej jakości i wartości jak rowery, maszyny nożne do szycia, mnóstwo cennych, najprzeróżniejszych przedmiotów.

Bilety nabywać można po mini malnej cenie 1 złoty za los w kancelarji T-wa, kasie Magistratu i Redakcji Kurjera Nadnieńskiego.

Ogród botaniczny

Urządzenie przyszłego ogrodu botanicznego idzie w całej pełni, przetrzeźni między 13-go Maja a właściwym parkiem miejskim została wcielona w granice parku przez zdjęcie ogrodzenia i symetrycznie podzielona na części dla specjalnych działów, a części te na grządki dla specjalnych gatunków.

Dla roślin skalnych urządzono duży zwal kamienny, dla wodnych zaś będzie zbudowany basen. Prace w ogrodzie prowadzone są pod kierownictwem miejskich ogrodników pp. Godyckiego i Mazurkiewicza.

Czy to rozporządzenie?

Nader często zauważyć można na ul. Jagiellońskiej w pobliżu bramy prowadzącej na stację towarową, stojące szeregi furmanek oczekujących na możliwość wjazdu na podwórze kolejowe co uzależnione jest od zezwolenia dozorczy stojącego przy bramie.

Skutkiem powyższego ta część ul. Jagiellońskiej jest stale zanieczyszczoną i pełną wycieków.

Radziłbyśmy wiedzieć czy wjazd furmanek ujęty jest w pewien system, czy zależy jedynie od dobrej woli, czy też widzimy się dozorczy i czy nie właściwiej byłoby pozwolić na postój furmanek we wnętrzu terytorjum kolejowego zamiast powodować niepotrzebne zanieczyszczenie ulicy, która i tak wiele pod względem pozostawia do życzenia.

Miejsca w podwórzu kolejowym nie brakuje, względy zaś na czystość podwórza roli grać nie mogą, gdyż tak czy inaczej po przejeździe ładujących się furmanek sprzątać należy.

Wobec zbliżających się upałów

Przed kilku dniami pisaliśmy o rowie na ul. Północnej w związku

ANONS.

Wkrótce! Wkrótce!
W KINO-TEATRZE PALACE

Dzwonnik z Notre Dame

Monumentalne arcydzieło filmowe wszechświatowej sławy.
Wkrótce! Wkrótce!

z przepelnieniem dołu kłoczego w jednym z domów przy tej ulicy.

Rów ten jest istotną plagą mieszkańców tej okolicy, bowiem będąc od dawna niezczyszczonym mieści w sobie moc odpadków, mogących się stać wobec zbl. zających upałów rozsadnikiem zarazy.

Toż samo można powiedzieć o brzegach Horodniczanki, które szczególnie w okolicach po za pl. Teatralnym są formalnie zasypane śmieciami i odpadkami.

Należało by wyłonić specjalną komisję dla uregulowania tej palącej sprawy, która to komisja zobowiązała by właścicieli posesji przylegających do oczyszczenia rowu i utrzymywania go nadal w porządku, jak również wynalazła środek odkażania terenów objętych Horodniczanką.

Sprawozdanie z kwesty w dniu 5-go b. m.

Urządzonej staraniem Pań M. Mosierdzia Św. Wincentego à Paulo przy Farze Grodzieńskiej (na nędzę wyjątkową).

Ogólnie zebrano 606 zł. 47 gr., 1 dolar.

Obliczenie pieniędzy przez pp. Kowalowską, Kochanowską i Dędową odbyło się po skończonej kwescie w obecności wyznaczonego przez Starostwo dzielnicowego i Komisarjatu P. P. w Grodnie p. Stanisława Szypielewicza.

Podziękować, ale jak dziękować? Szczere to jest zapytanie, bowiem same stowarzyszenie, ani też te 80 osób nędzy wyjątkowej, pozostających pod opieką stowarzyszenia nie potrafi wyrazić swej wdzięczności łaskawym ofarodawcom, jak również i chętnym kwestarkom, które nie odmówiły przyjęcia udziału i pomocy w godnej sprawie. Dzięki odczuciu i zrozumieniu społeczeństwa, nawet dla tej nędzy wyjątkowej, dnie ogólnej radości świata chrześcijańskiego nieco się rozjaśniły i rozweseliły.

Na święta wydano na osobę po 2 kg. chleba razowego, 1 kg. białego, 1/2 kg. słoniny, 1/2 kg. mąki, 1/2 kg. mydła, 1/4 kg. cukru i po 2 jaja. Raz jeszcze wszystkim, jak również WW.P.P. Polkowskiemu, Szymańskiemu, Dyrektorowi Banku Polskiego w Grodnie p. Lauremu za utrzymaną odzież stowarzyszenie z serca dziękuje.

Zarząd.

Bacność!!

Do wszystkich członków Czerw. Krzyża Oddziału Grodzieńskiego

W końcu b. m. odbędzie się w Białymstoku Okręgowy Zjazd delegatów Czerw. Krzyża dla dokonania wyborów Rady naczelnej, Zarządu Okręgu, oraz opracowania planu przyszłej działalności.

Grodno powinno zabrać głos w tej ważnej sprawie i w tym celu wszyscy członkowie Oddziału miejscowego powinni przybyć dn. 20 kwietnia o godz. 6-ej do sandykatu rolniczo-Orzeszkowa 20 dla wybrania odpowiednich delegatów na Zjazd.

Wszyscy, którym leży na sercu rozwój instytucji stawić się powinni, chociażby przez poczucie obywatelskiego obowiązku!

Ogłoszenia

Do wynajęcia sklep oraz osobny frontowy pokój.
Bonifraterska 18. 2-5

Otomanę kupię używaną niedrogo. Oferty sub. "Zaraz" przyjmuje redakcja. 2-2

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE i DRUKARSKIE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność - mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

Sprzedaż dla wszystkich Hurt i Detal

Dyrekcja Wojskowej Spółdzielni O. K. III poleca uważać sklepy tejże Spółdzielni przy ulicy Piłsudskiego, Bankowej (obecnie przeniesiony do nowego lokalu) Saperskiej, Dominikańskiej i nowo otwarty przy ul. Magistrackiej (gmach Magistratu).

Wszystkie sklepy zaopatrzone są w bogaty asortyment towarów świątecznych. Wędliny czysto wieprzowe z własnej wytwórni.

Nadszedł nowy transport oryginalnych win węgierskich, francuskich, hiszpańskich i włoskich. Duży wybór miódów i win krajowych.

Dla członków otrzymano na święta do rozdania wódki i likiery.

Wszystkie towary najlepszej jakości po cenach niższych od rynkowych.

Przed świętami otwarty został nowy sklep przy ulicy Dominikańskiej 28.

Oddział hurtowy przy ul. Piłsudskiego sprzedaje dla wszystkich udzielając kredytu wekslowego.

Największy film i najtrudniejsza kreacja wielkiego art.

w potrójnej roli kadeta, oficera i ojca klasztornego

J. Mozzuchina w obrazie

OJCIEC SERGIJUSZ

2 ser. razem w 9 akt. 1-g słu. ej pow.

L. Tolstoja

W roli kusicielki ojca Sergjusza N. LISIENKO.

KINO PALACE
ulica Pocztowa № 4

Kino Saturn

Drugi grzech śmiertelny

w rolach Alicie Terry
główn. R. Valentino